

Виходить що тижня

в неділю.

Адреса редакції
і адміністрації:„Свобода“, Львів,
Ринок 10, II. пов.

Телеф. Редакції: 29-41.

СВОБОДА

СЕЛЯНСЬКА ГАЗЕТА

Орган Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

ПЕРЕДПЛАТА

виносить в краю: мі-
сячно 80 сот., чверть-
річно 2 зол. 20 сот.

В Америці 2 дол. річно.

Зміна адреси 50 сотиків.

Неодняне члено коштує

20 сот.

Телеф. Друкарні: 29-26.

Приготовляються до оборони.

Всім пам'ятний травень 1926-го р. в Польщі. Після нього прийшов до влади в Польщі уряд, що оперся на політичному таборі, який прозвано санацією. Ота то санація повела свою внутрішню політику в Польщі в тому напрямі, щоби порозбивати всі інші політичні табори — всі політичні партії і тим самим запевнити собі на довгий час владу. По її пляну мало вистарчити, щоби край дбав лише про господарські справи, щоби гуртувався біля них без різниці на свої політичні переконання і національну приналежність, щоби турботи громадян не виходили поза свій район — село, повіт, воєводство. Решту мала вже робити держава, властиво т. зв. санаційний табір.

Ця політика не минула і нас. В її пляні було розбити наш судильний нарід на області зі своїми назвами, як подоляки, гудули, бойки, лемки, волиняки, поліщуки і т. д. Ми не повинні були стреміти до об'єднання нашого народу, а лиш до об'єднаної праці зі всіма іншими національностями даного району. Цю політику санації названо регіоналізмом. Ціль такої політики кожному з нас відома і кожний з нас знає, чим вона нам грозила. Але про це ми лиш згадуємо мимоходом. У цій статті йде про що інше.

Санація взялася була до праці дуже енергійно. Їй справді вдалося на початках майже зовсім деякі польські партії розбити, а інші дуже сильно повисхербувати. Колиб у парі з тим йшли її успіхи на господарському полі, то хто зна, чи сьогодні вона справді не булаб у Польщі всевладною. Але воно не все так гарно діється, як на весіллі співається. Підпадали різні польські політичні партії, але ще більше підпадала державна господарка. Дійшло до того, що край опинився на краю руїни, а вже селянство попало просто у стан без виходу.

Тяжкий господарський стан краю мусів відбитися на настроях широких верств населення. Люде побачили, що господарство господарством, але як політичні справи не в твоїх руках, то й з господарства немає тобі потіхи. І ото, особливо по санаційних виборах до сойму в 1928-ому році, бачимо, як люде знов повертають до політики. Знов починають рости і кріпнути польські політичні партії і після парубітнього розбиття виходити сильнішими, як були до часу розбиття. Сильно скріпилася польська ендеція, зросли польські соціалісти, не

говорючи вже про комуністів, яких демагогія найлегше приймається на ґрунті невдоволення; набрали сили і польські селянські партії, як „Пяст“, „Визволене“ і „Стронніцтво Хлопске“.

Кажуть — спільне нещастя об'єднує. І справді велика господарська криза в Польщі пхнула всіх на шлях об'єднання. Бачимо це на зрості сили всіх польських політичних партій. Ба, але й коли тих партій є багато, то найбільша їх сила нічого не зарадить лиху, бо тоді вони взаємно себе побивають і хоч люде є об'єднані по партіях, то в цілому вони все таки розеднані, самі себе своїми спорами ослаблюють і лиш сприяють лиху. Отже й на це має вплив спільне лиху — господарська криза в Польщі — і разом зі зростом сили окремих партій бачимо стремління і до об'єднаної праці різних партій. У соймі виступають разом партії — колись найбільше непримиримі вороги між собою. До т. зв. центроліву, який спільно нараджується над справами у соймі, належать польські соціалісти (ППС), робітничка партія, різні польські селянські партії разом з вітосівським „Пястом“ і навіть хадеки, християнські демократи — партія фабрикантів і великих промисловців.

Можна сказати, що той центролів це лиш хвилине явище. Безумовно, що постійного тісного об'єднання тих різних партій не може бути. І тут важне лише те, що все такі є моменти, в яких навіть такі вороги собі партії можуть іти разом. Але ось назріває справжнє тісне об'єднання аж трьох партій, які гуртують польських селян, і це об'єднання може мати величезне значіння в Польщі. Дня 15-го квітня радили спільно парламентарні клуби польських партій „Пяст“, „Визволене“ і „Стронніцтва Хлопского“ і постановили: „узгіднити своє поступовання в соймі і краю з метою створити спільний народний фронт для оборони загрожених господарських інтересів і політичних прав сільського населення“.

Про ті селянські партії і їхній спільний фронт напишемо слідуючим разом. Але вже тут звертаємо увагу нашого селянства на те, що довкола нас діється і що безумовно може відбитися на наших справах. Коли хочемо, щоби нас не заскочили події, не оставаймо ззаду. Запорукою, що ми зможемо опертися новій силі, яка напевно з добром до нас не прийде, може бути лише наша політична сила, наше об'єднання. Тому гуртуйтеся у рядах Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

Підставою Сель-Робу є несвідомість.

Кожне спостережливе око мусіло завважати, що Сель-Роб має сильніший вплив на Волині, Поліссі, Холмщині й Підляшші і далеко слабший вплив у Галичині. Також само, як кожний українець знає, що зі свідомістю українських народних мас на землях під Польщею є навпаки: більша свідомість є в Галичині і менша на північних землях — на Волині, Поліссі і т. д. Такий різниці свідомості українців під Польщею ніхто не дивується і навіть на Волині всі признають, що Галичина у свідомості нашого народу стоїть вище від Волині. Є це просто наслідок різного минулого. На жаль до недавня волинські українці не витягали з цього належних висновків. Себто, коли Галичина стоїть вище, то треба до неї підтягати Волинь. Навпаки — там провідні українці відмежовувались від українського життя в Галичині, поневолі сходили на манівці і зовсім несвідомо підготували догідний ґрунт для Сель-Робу, якого політика йде у зовсім протилежному напрямі, як цього вимагає український національний інтерес і як бажалося волинським українцям.

На чому опирається Сель-Роб на Волині? Коли приглянутися до джерел поширення Сель-Робу на Волині, то побачимо, що його підстава там є та сама, яка завжди була в Галичині підставою хрунївства. Є це звичайне продажництво народних інтересів за особисті

користи. Всякі Давидовичі, Гребіні, Гелети і їм подібні, які на Волині є головними двигунами Сель-Робу в низах, поставали сельробами з тієї пори, як стали платними секретарями чи організаторами цієї партії. В них тільки що почала пробуджуватись національна свідомість, вони ще не встигли пізнати ні свого народу ні самих себе, як попали в сіті сельробівського руху і так у них замоталися, що тепер і виходу не бачуть. Під впливом своїх ватажків вони затратили згодом тверезу оцінку справ і з заїлістю намагаються нищити все, чого не знають і не розуміють, а що є добром народу. Зокрема оцінюють Галичину лише так, як їм наказує Сель-Роб, не знаючи, що у тій Галичині діється, як тут розвивається народне життя, які є цінності того життя. Колиб вони це все знали, то напевно не малиб сміливості так без розбору на усе нападати, усе лаяти. Бо зрозуміло, що таким чином вони по циганськи рубують гіляку, на якій сидять.

Волинські головари Сель-Робу? Де вони є? В сельробівському таборі немає з Волині ні одного з тих, що творили Сель-Роб. Бо творили вони його також не знаючи Галичини, не оцінюючи належно тієї великої праці, яку за кількадесять літ вложено у відродження українського народу в Галичині. Творили вони Сель-Роб під впливом хоробливої амбіції пер-

ших українських послів до польського сойму, яким здавалося, що те посольство більше варте від гарту кількадесятьлітньої боротьби українців у Галичині за права свого народу. Як бачимо, ця їхня зарозумілість принесла народові лиш багато шкоди і пімстилася на них самих дуже жорстоко. Волинський провід Сель-Робу, який вони мусили осудити, коли розкусили його вартість, перейшов до тих нещасливих жертв їхньої амбіції, яких вони попритягали до сельробівської роботи за платні місця.

Але є на Волині ще й поза ними сельробы. Є і їхні прихильники. Це вже є наслідки односторонньої сельробівської агітації і головним чином несвідомості тих людей, які підпали під вплив тієї агітації. З одного боку несвідомість свого національного я, своїх національних інтересів, несвідомість поступу народної справи у Галичині, а з другого — несовісна агітація платних агентів і безплатні часописи, якими сельробы закидували й закидують Волинь — ось той ґрунт, на якому тримається вплив сельробів на Волині. Що можна сказати про людину, яка чогось не знає і проти цього виступає? Що можна сказати про українця на Волині, який не знає життя-буття українців у Галичині і лає їх лише тому, що так йому хтось наказує? Засліплені сельробівською агітацією волинські прихильники сельробів не добачують, що Галичину однаково лають сельробы, волинські хруні і польські кола. Що всі вони, разом з мін. Юзевським хотіли би хіським муром відмежувати Волинь від Галичини. Бо й справді, колиб волинські українці знали українське життя в Галичині, то дивились би на нього зовсім іншими очима, як їм наказують сельробы. А те, що відноситься до Галичини, відноситься взагалі до української народної справи, якої волинські прихильники Сель-Робу також не знають і не розуміють.

А в чому сила сельробів у Галичині? Це поїно згодом пізнали волинські творці Сель-Робу і тому вивтікали з нього. Але цього ще й досі не знають волинські прихильники Сель-Робу на низах. Тих сельробів у Галичині й так не багато, а колиб не давне москвофілство, яке очікувало спасення від „білого царя“, то й того їх не булоб. Адже на Волині між українським народом немає москвофілів. Звичайно, що у нього не може бути оправдання і галицьке москвофілство. І лиш по своїй несвідомості волинські українці підпадають під вплив галицьких москвофілів, з яких одні є пахолками нової влади, другі мріють про давню „Росію“, а треті — і ці називаються сельробами — підчиняються новій комуністичній „Росії“. Цього волинські прихильники Сель-Робу не знають і лиш тому є прихильниками Сель-Робу, які зручно підсувають людам брехню за правду і тою брехнею вчать їх руйнувати те, що всі українці тяжкими зусиллями для свого народу будують.

Сель-Роб стоїть лише на несвідомості своїх прихильників у народній масі. Дайте їм свідомість і у Сель-Робі останеться лише дрантя, якому платять за негідну роботу.

Грицько Гладкий.

За скликанням сойму.

Польські опозиційні партії, що згуртувалися в так званий „центролів“, вислали до президента держави Мосціцького письмо з домаганням скликати надзвичайну соймову сесію. На основі конституції президент обов'язаний скликати сойм на наради, якщо цього зажадає третина послів. Вимагане число підписів на письмі є і тому соймова сесія буде скликана, мабуть на 20. мая, хоч як це не по нутру урядови, чи властиво його голові Славекови. Він же заявив був при кінці минулої сесії, що цей сойм до голосу більше не прийде.

Над чим має сойм радіти? Перш усього має затвердити різні господарські умови Польщі з іншими державами, а притім полагодити деякі податкові закони. Уряд надіється ще боротьби зі собою і тому полковник Славек заповів уже безпопадний опір, який має скінчитися здушенням противника, себто сойму.

На Волині зближаються вибори.

Вже 18-го травня відбудуться в луцькій окрузі вибори до сойму, а 25-го травня на цій Волині вибори до сенату. Згодом 13-го липня — відбудуться знов вибори до сойму в ковельській окрузі.

Здавалось би, що ці справи цікавлять лише українців згаданих виборчих округ. Але так може лиш декому здаватися. Вже саме те, що всі українські посли й сенатори з Галичини виїхали на Волинь, щоби допомогти волинським українцям перевести ті вибори з найбільшою користю для них, свідчить, що волинські вибори цікавлять весь наш нарід під Польщею. Що користь, яку з виборів матимуть волинські українці, буде добром цілого народу.

Користь? — хтось запитає. Яка може бути користь з виборів до польського сойму та ще до того лиш в деяких округах? Так — користь! Не з того, що вибереться кілька послів, які мали би поліпшити відносини на Волині, чи добитись чогось для Волині в соймі. Хто думав би про таку користь з виборів, то звичайно завісив би у своїх надіях. Маємо на увазі ту користь, яку мусить мати наш нарід зі свого освідмлення і організованости. А ту користь мусять дати нашому народові навіть оці доповняючі вибори на Волині.

Передвиборча акція на Волині у великій мірі розкриє нашим людям очі на тяжке становище на Волині і вкаже на ті способи й засоби, якими треба боротися з лихом. Вислід виборів укаже, посіільки волинські українці зрозуміли інтерес цілого українського народу й посіільки своїми силами будуть на майбутнє причинятися до скріплення боротьби за українські народні справи: чи в об'єднаному гурті стануть на фронт боротьби за права народу, чи збиті на манівці, розпорошені й обманені несвідомо ділатимуть на свою власну шкоду. І тому всі українці під Польщею з запертим духом слід-

кують за волинськими виборами й нетерпеливо очікують їх вислідів.

Настрої серед українців на Волині вказують, що вислід виборів буде добрий; що він виразно вкаже на поступ свідомости й організованости тамошнього громадянства. Українське громадянство Волині зрозуміло, що найбільше лиха принесло йому досі власне розбиття і демагогія підсланих агентів Москви та одинки. Вислід виборів мусить доказати, що українське громадянство виразно відмежувало себе від тих агентів і створених ними політичних організацій, та стає до боротьби за свої права, поруч з українським національним табором у Галичині.

Такий вислід передбачують і одинковці. Вони лякаються його і тому відтягаються від виборів, щоби хоч якнебудь оправдувати потім свій провал. Але це їх не задовольняє. Вони хотілиб відтягнути від виборів і якнайбільше українських виборців. І тому агітують серед них: не йдіть до виборів! Це гасло кинули, як ми вже писали, поляки з одинки, а підхопили його українські хруні та всякими способами хочуть в „Укр. Ниві“ переконати українців, що таки не треба йти до виборів.

Про це не варто широко розписуватися. Вистарчить, коли українські виборці знатимуть, ввідки такий клич вийшов. Це одне є найкращим доказом, що звідси якраз йде загроза для українців при виборах. Це якраз підкаже українцям, що вони мусять взяти поголовну участь при виборах і віддати свої голоси за листу української більшости — за листу Ч. 18.

Всі свідомі українці під Польщею очікують лише такого, а не іншого вислуду виборів. Бо це буде одинока гідна відповідь об'єднаних українських сил під прапором Українського Національно-Демократичного Об'єднання ворожим зазіханням на права нашого народу.

З передвиборчого руху на Волині.

Віча в Луцькому повіті.

КРУПА. 25. квітня посол Біляк і В. Островський відбули віче в селі Крупі, де перед кількома днями був посол Сенюк з своїми хлопцями з Дубенщини. На віче зібралися майже всі мешканці села. Після промов наших представників, вияснення програми і ідеології УНДО та зреферовання праці послів Укр. Парламентарної Репрезентації та деяких порівнянь між програмами УНДО і інших партій, селяне заявили, що голосуватимуть на 18 та просили ще раз приїхати в свято, щоб почули й відсутні на вічу та жінки.

ОЗДЕНІЖ. Віче тут відбули також посол Біляк і В. Островський у неділю, 27. квітня при участі не тільки місцевих, але й з сусідніх сіл. Віче відбулося під відкритим небом, недалеко церкви. Після вступної промови п. В. Островського, за кого і чому голосували в 1928 році селяне Галичини, з довгою промовою виступив посол Біляк, який намалював широку картину праці й стремління українського національного табору. Наприкінці п. Островський вияснив відношення різних партій до селянської власности, національного питання й церкви. Кількасот селян, селянок і молоді голосно оплескували наших промовців і дякували за приїзд, обіцяючи голосувати на листу 18.

БОГОЛЮБИ. Того самого дня пп. Біляк і Островський відбули віче ще й в с. Боголюбі, у місцевій селянській салі, в домі батька б. посла п. Федорука. Після короткого вступного слова п. Островського посол Біляк зреферував програму УНДО і працю послів з українського клубу, розгортаючи перед слухачами ті великі завдання, які стоять перед українським народом. Промову посла зустріли бурхливими оплесками. Після цього п. Островський схаактеризував сучасний світовий рух людства, спрямований до волі одиниці, яка виключає всяку диктатуру і насильство чи то над національними й релігійними почуттями людини, чи то над її власністю, здобутою її працею. Знову оплески й шира подяка за приїзд і промови.

ГОРОХІВЩИНА. В неділю 30. березня ц. р. відбулася в містечку Дружкополі політична нарада для міщан Дружкополя. Салю філії „Просвіти“ виповнили переважно молодші громадяне, яким посол о. д-р Пелліх пояснив програму Укр. Нац. Дем. Об'єднання і ціль, з якою зараз Волинь йде до виборів. Присутні вислухали з замітним зацікавленням реферату, висловили одностайно призначення і подяку Укр. Парл. Репрезентації і просили заглянути до них частіше. Тогож дня вечором відбулось в Дружкополі свято Шевченка, на яке запрошено о. д-ра Пелліха зі вступним словом. Дуже старанно підготоване свято заходом місцевого

свідомого організатора Луки Якимовича Ішука зібрало все українське громадянство. Дружкополя, а крім цього багато поляків і жидів.

Дня 15. квітня відбулася в Горохові довірочна нарада запрошених представників горохівського повіту, на яку прибули о. д-р Пелліх і Великанович. На нараді було кільканацять міщан Горохова, а крім того представники з десятиох гмін. По промовах послів забрали голос деякі представники повіту, як Григорій Могилецький, інж. Григорій Миндюк, б. сенаторка Левчанівська і Пантелеймон Каштелян. Зокрема п. Григорій Могилецький в довшій промові вказав на вагу теперішніх доповнюючих виборів до сенату і запропонував виділ Повітового Виборчого Комітету. Комітет вибрано в складі: Голова о. д-р Пелліх, 1-ий містоголова Григорій Могилецький, 2-ий містоголова інж. Миндюк, секретар Андрій Веремчук, член Комітету Пантелеймон Каштелян.

Дня 24. квітня відбулося під проводом о. д-ра Пелліха засідання повітового виборчого Комітету в Горохові. На ньому поділено цілий повіт на 22 вічеві округи, які по половині мають обслужити посли о. д-р Пелліх і Великанович. Рішено влаштувати районні віча в місцевостях Берестечко, Півгани, Брани, Дружкопіль, Княже, Стрільче, Підберезе, Горохів, Галичани, Новостав, Мислине, Терешківці, Буків, Кути, Свинохи, Хорів, Ленів, Локачі, Лудовичі, Губин, Затурці і Кисилін.

ПЕРЕДВИБОРЧА АКЦІЯ В ПОВІТІ ВОЛОДИМИРВОЛИНСЬКИЙ. Дня 30. березня відбулася у Володимирі довірочна нарада. Промовляв посол В. Кохан. Вибрано Повітовий Виборчий Комітет. Дня 7. квітня відбулося віче під голим небом. Реферували посол В. Кохан, сен. Кузьмин і посол Д. Паліїв. На вічу було понад 300 представників повіту. Ухвалено відповідні резолюції.

Посол В. Кохан обїздить тепер повіт. Дня 23. квітня була в селі Охнівкa нарада. В селі Верба відбулося віче. Місцевий командант поліції пробував переривати, але посол Кохан дав йому належну відправу так, що пан командант не пробував більше мішатися до віча. Зійшлося понад 400 виборців. З Верби удався посол Кохан до села Руда, де була нарада. Тогож дня відбулося віче в Ягоднім. Присутніх понад 200 виборців. Дня 24. квітня в селі Мокрець відбулася нарада. В Туропині інформаційна розмова. Багато людей з цього села втягнуто свого часу несомисними комуністичними агітаторами у відомий процес. Багато засуджено. Тепер село дуже залякане і тільки освідмлююча праця напавить лихо. В селі Блаженник була нарада, в селі Овадні віче при участі понад 300 виборців, також жіноцтва. У всіх селах ухвалено голосувати тільки на листу ч. 18.

Населення витає всюди широко представника Української Парламентарної Репрезентації посла В. Кохана і відноситься до нього з повним довірям. Товаришив йому представник з Володимира Юхим Бунда.

Дня 27. квітня відбулося віче в містечку Устилуг. На вічу промовляли посли І. Ліщинський і В. Кохан. Зійшлося до 600 виборців зі всіх дооколичних сіл. Реферати обох послів дуже подобалися присутнім і по кожній їх бесіді нагороджували їх оплесками. Присутній референт староства з Володимира пробував перебивати посла а вкінці заявив, що відбирає послови В. Коханови голос. Одначе дістав таку відправу, що опісля сидів тихо. Віче пройшло з повним успіхом. Рішено голосувати тільки на листу ч. 18.

ДУБЕНЩИНА. 23-го квітня ц. р. відбулося заходом дубенського Повітового Комітету УНДО велике віче в селі Радшин. На віче зібралося багато селян з дооколичних сіл. Промовляли посол Вислоцький і член Пов. Комітету УНДО в Дубні п. Кибалюк. Село Радшин належить до свідоміших сіл в повіті. В селі є дуже багато українських національних часописів, місцева „Страж пожежна“ дає українські вистави і передплачує лише українські часописи. Крім одинки ніхто тут не влаштував віч, але на одинці люде вже попеклися, а селяроби не мають тут ніякого впливу. Селяне дякували послові Вислоцькому за відвідання села і просили не забувати за них. Всі одностайно заявили за Українським Національно-Демократичним Об'єднанням і за листом ч. 18.

24-го квітня ц. р. відбулося віче в селі Підгайці. Зібралося понад 200 селян. Промовляв посол Вислоцький і п. Кибалюк. Це селораніше йшло за селярбами з 8-ки, але тепер люде пізналися вже на розкладовій роботі посла Чучмая і помимо того, що посол Чучмай влаштував своє віче в поблизькому селі Апишені, на якому особливо накидався на Українське Національно-Демократичне Об'єднання, селяне не пішли за ним. Всі заявили одностайно за Укр. Нац. Дем. Об'єднанням і за листом ч. 18. В селі є багато чехів, які також попеклися на одинці і багато з них заявляється за ч. 18.

27-го квітня ц. р. відбулося велике віче під голим небом в селі Судобичах. Промовляли посол Вислоцький і Целевич. Віче пройшло серед дуже гарного настрою. Всі заявили за Укр. Нац. Дем. Об'єднанням. Кількох хрунів хотіли перешкодити промовам послів, але саме громадянство примусило їх успокоїтися. Коли під кінець віча почали співати „Ще не вмерла Україна“, поліція силою розігнала віче.

Тогож самого дня посли Вислоцький і Целевич відбули друге віче під голим небом в селі Білгородка. Промови послів прийняли селяне гучними оплесками й окликами „слава українським послам“. Селяне в присутности поліції скаржились на неї, а зокрема вказували, що перед вічем поліціант Колодзей поздирав вічеві афіші і страшив люде, щоби не йшли на віче.

Тогож дня відбулося селярбівське віче в селі Бокійма, на якому виступав п. Заяць зі Львова. На вічу дішло до бійки між селянами, а далі вмшалася до цього поліція. П. Заяця сильно побито так, що він лежить в шпиталі.

РІВЕНЩИНА. 7-го квітня ц. р. відбулося велике передвиборче віче в Рівнім. Зіхалися представники навіть з дуже далеких сіл повіту. На віче явилось аж двоє референтів політичного відділу староства і комісар повітової поліції з кількома поліціантами. На салі між вічевиками видно було в різних місцях кільканацять агентів. На вулиці перед входом до салі вешталися якісь підозрілі типи, що відмовляли селян від участі в вічу, мовляв, віча не буде. Віче відкрив голова Пов. Виборчого Комітету посол Максимович. На самому початку вівзав він присутніх до якнайбільшого спокою і поваги підчас нарад, бо кожне нарушення спокою буде використане до розв'язання віча. З черги посол Васильчук основно вияснив зартість і значіння українського національного представництва, яке має вести роботу серед народу на всіх ділянках його життя і боротися за права народу на парламентарному терені. Згадавши про надужиття підчас виборів в 1928 р., пояснив, які завдання стоять перед народом на Волині при теперішніх виборах. Саму згадку про листу ч. 18 прийняли присутні бурними оплесками і цим виразно виявили, що до тих виборів підуть по правильній лінії. В дискусії забрав слово молодий студент Яків Казимиський і з якоюсь книжечки відчитував програму соціалістів радикалів та накидувався на Укр. Нац. Дем. Об'єднання, що воно, мовляв, є партією буржуїв і фабрикантів. Селяне не дали докінчити його теревенів і він зійшов зі сцени. Йому відповідав посол Максимович. Підчас цього кількох молодиків почало перебивати мову посла Максимовича, а з цього скористало трьох темних типів, які були на салі, і викликали замішання, яке використав начальник політичного відділу і розв'язав віче.

БЛІДНИЦЮ**БРАК КРОВІ УСУВАЄ****М-РА КРИШТОФОРСЬКОГО
ХІНОВО-ЗАЛІЗИСТЕ ВІНО**

з орлом на еспанській малазі
управильно жіночі недуги, додає
сили, збільшує апетит, причинює
крови, поліжницям дивно скоро
привертає сили, а спеціально по-
ручають його лікарі в грудних не-
дугах, по перебутих тяжких не-
дугах, при загальному ослабленні, о-
бірванні, бракові охоти до життя,
нудоті, помороках, фізичному й у-
мовному виснаженні. Можна купу-
вати в аптеках й дрогеріях, де не-
має замовляти прямо з фабрики у
у власному інтересі, щоби устере-
гтися перед підробками — **жадати**
виразно

**М-РА КРИШТОФОРСЬКОГО
ХІНОВО-ЗАЛІЗИСТЕ ВІНО****з орлом.**Ціни з оплаченою поштою й опа-
куванням є наступні:2 пл. менш зл. 6 — 5 пл. менш зл. 13 —
1 „ подвійна „ 5 — 5 „ подвійна „ 22 —**Капуцинський Бальсам****з орлом виробу М-РА КРИШТОФОРСЬКОГО**

після припису О. Норберта з Праги.

Найуспішніший в болях і корчах
підлунка, усуває зле травлення, ви-
кидає неохочий апетит у нудоті,
слабостях, блюванні й оморках,
неопінений середник у часі подо-
рожей і прогулок та в жіночих
недугах. Лічить застарілі рани, бо-
ляки, усуває біль зубів, горла, ясен,
береже зуби від псування. Як
неохочий домашній середник по-
винен знаходитися в кожному домі —
в нагліх випадках віддає неопіне-
ну прислугу. Жадати виразно ка-
пуцинського бальсаму з орлом, ви-
робу М-РА КРИШТОФОРСЬКОГО, на-
слідкування енергійно відкидати.

Кожда правдива пляшка за-
смотрена металевою плембкою
з Орлом.Ціни з оплаченою поштою й опа-
куванням є наступні:2 пл. зол. 5 — 10 пл. зол. 19 —
5 „ „ 10 — 20 „ „ 35 —**РЕВМАТИЗМ****з орлом виробу М-РА КРИШТОФОРСЬКОГО**

гостець, постріл, іскіяс, ломання,
натяження, кольки з перестуди,
біль голови, зубів, катар, пересту-
ду, болі підлунка, корчі й ін. усуває

PAIN EXPELLER з орлом**з орлом виробу М-РА КРИШТОФОРСЬКОГО**

Можна купувати в аптеках і дро-
геріях, де немає замовляти прямо
з фабрики — у власному інтересі,
щоби устерегтися перед безвар-
тісними підробками, жадати ви-
разно Pain Expeller з Орлом ви-
робу М-РА КРИШТОФОРСЬКОГО — на-
слідкування енергійно відкидати.

Ціни з оплаченою поштою й опа-
куванням є наступні:2 пл. зол. 4:50 — 10 пл. зол. 17 —
5 „ „ 9:50 — 20 „ „ 31 —**FABRYKA CHEMIZCNA Mr. KRZYSZTOFORSKI, Tarnów 7.****Земельний терор в Радянщині.**

Заграниці газети приносять жахливі вісті
про земельний терор на Радянщині, який з ве-
сною, що правда, трохи ослаб, щоби в осени
виступити ще з більшою силою.

Цілу зиму йшов наступ комуні на село.
Спершу виглядало так, що до колективних го-
сподарств приєднують тільки добровольців.
Влада визначувала окремі нагороди для селян,
що вступали до колгоспів: матерії, цукор і т. п.
Однак скоро змирнувала, що з доброю волею
селян нічого не вдіє, й почала переводити ко-
муну примусово.

По селах діялись страшні річі. Почались
масові арештування „кулаків“, значить, маючих
людей. Одних розстрілювали на місці або в по-
вітовому місті, інших вивозили в північні сто-
рони на лісові роботи. Для кожного повіту
призначували десятки потягів, якими загатили
всі залізничні лінії та звели в нівець розклад
їзди в цілій державі. Товарові вагони завалю-
вали арештованими так, що сісти було годі, а
не то лягти. Навіть при тріскучих морозах ва-
гонів не огрівали, хоч з людей здерли ще в селі
теплу одіж і везли їх в лахманах. Про харчі
для цих „кулаків“ ніхто не дбав, бо й на що,
коли їх призначили на загибель. У транспортах
ширилися хвороби, які перекидалися на супро-
відні сторожі. Занепокоїлась тим влада і в Мо-
скві пробували видавати для нещасних теплу
одіж, але скоро її забракло. В потягах, що не
йшли крізь Москву, й того не було. Наслідок
був такий, що здовж залізної дороги лежало
багато замерзлих людей, яких викидали з по-
тягів.

Село ненавидить колгоспи, але до бороть-
би не має сили. В сусідньому селі сидять „ін-
структори“, що озброєні від голови до стіп

прийшли з міста. За ними — селяни знали це
з досвіду — стояла сила міста з військом і кар-
ними відділами. Село мусить піддатися і мов-
чить. Мовчить, як його землю призначають під
колективний (збірний) засіб. В крайньому разі
посидить кілька днів в арешті і підписує „добро-
вільно“ умову. Мовчить, як забирають його коні
до стайні комуні. Аж як добираються до остан-
ньої корови, тоді виступає опір жінок. Вони
ще, найменше залякані і для них найважливіше
питання, чим будуть кормити діти.

При всіх більших селянських заворушен-
нях на Україні й в середній Радянщині зачи-
налось від опору жінок, коли забирали їм
останні корови, кури і т. п. Щойно до опору
жінок приступали чоловіки. Бувало таке, що
залякані мужики ухвалювали віддати худобу
до колгоспу, а приходили жінки і зносили цю
ухвалу. Тоді приходять до села інструктори з
військом. Ціле село виходить їм на стрічу, але
на переді жінки й діти, а шойно по заду муж-
чини. Переговорюють жінки, бо з жінками на-
віть влада поводить не так гостро, а мужи-
ки мовчать. „Убийте їх наперед, — кричать
жінки, висуваючи дітей перед себе — а потім
забирайте останню поживу для них!“

Кінчився такий бабський бунт всіляко.
В багатьох випадках приходило до стрілянини
й падали трупи. Але часто приходило до угоди
і тільки другу корову забирали і три курки
лишали господарі. Такі бабські бунти вибух-
ли так загально, що влада підозрівала якусь
окрему бабську організацію і стала за нею
слідити.

Але таке було звичайно на Україні і в се-
редушних округах. В надграничних округах, на
Кавказі і в сибірських землях опір проти ко-
лективізації ставить все населення без різниці
пола і тому приходило до кривавих боїв на ши-
роких фронтах. Тут весь народ рішив скинути
зненавиджену владу.

Невже „бунт“ в Хирові?

Як щороку так і цього року другого дня
Великодня пополудні ходила хирівська зерков-
на процесія з численною участю українського
громадянства на місцевий цвинтар, де о. канонік
Іван Ольшанський і о. Іван Прийма в першу
чергу відправили панахиду над могилою борців
з 1918 р. Після панахиди промовив о. канонік
Ольшанський, а місцевий хор відспівав кілька
патріотичних пісень. Коли до справи почала
мішатися присутня на цвинтарі поліція, хтось
з учасників крикнув: ганьба події! За ним
повторили це інші, а тоді поліція арештувала
гром. Івана Третьяка із Сушиці малої і вела
його в напрямі міста. Зібрані на цвинтарі під-
несли великий крик і арештованого випушено.
Тоді поліція заарештувала Володимира Гіряка,
гімназійного ученика з Посади хирівської.
На цвинтарі осталося лиш кілька осіб. Всі інші
демонстраційно пішли за поліцією і арештова-
ним, співаючи українські пісні, аж під команду
поліції і домагалися випущення арештованого.
На рішуче домагання поліції зібрані розійшли-
ся. Арештованого В. Гіряка відвезено до Ста-

рого Самбора. Там списано з ним протокол і
випущено його на волю. Зараз після демон-
страції приїхав до Хирова комісар з відділом
поліції зі Старого Самбора, який цілу ніч вар-
тував на вулицях Хирова. З багатьох осіб в Хи-
рові із околиці списано протоколи, а 24 квітня
рано арештовано кілька осіб, між ними братів
Остапа і Осипа Коропей, студентів з Посади
хирівської, Михайла Пеленського з Хирова і
Миколу Першака з Посади хирівської. Всіх
чотирьох відвезено до Самбора, де вони сидять
дося у слідчій арешті. — З цієї події польська
преса зробила великий „бунт в Хирові“.

Підчас Великодня відправлено урочисті па-
нахиди на могилах борців в Полянці і Слох-
нях біля Хирова. Панахиду відправлено в пов-
ному спокою.

До ексцесів підчас панахиди в Хирові слід
додати, що й у минулому році панахида без
них не обійшлася. За виступ підчас панахиди
другого дня Великодня в минулому році пові-
товий суд в Старому Самборі засудив шойно
3. квітня ц. р. Франца Липецького й Івана
Ваховича з Хирова на 6 тижнів в'язниці без
заміни на грошеву кару.

По широкому світі.

РОБІТНИЧЕ СВЯТО 1-го мая пройшло в ці-
лій Європі спокійно. Комуністичні організації
приготовлялись по містах до великих демон-
страцій, що мали показати їх силу, однак ніщо
з того не вийшло. В Польщі тільки в місті Пин-
ську прийшло до заворушень, причім поліція
вжила зброї і кільканадцять осіб потерпіло рани.

ДО ЧОГО ЦЕ ДОВЕДЕ? Бомба, відкрита в
будинку радянського посольства у Варшаві, за-
гострила знову дипломатичні взаємини між
Радянщиною і Польщею. Слідство ще доси не
викрило винуватців невідомого замаху, хоч ви-
значено за те грошеву нагороду. Тай сама бом-
ба всіх дивує, бо хоч була велика, але вибухова
її сила була досить мала. Дивне також, що ті
винуватці могли так спокійно лазити по дахах
і закладати тяжку бомбу в комині посольства,
стереженого зі всіх боків. Тому підозрюють
в тій справі радше якусь провокацію, або змову
з кимсь, кому такий замах на руку. Радянський
уряд всім тим дуже обурений і вислав польсько-
му урядові письмо, в якому стверджує, що в
останніх трьох роках вже чотири рази викону-
вано замах на радянське посольство в Польщі.
Якщо польський уряд не припинить цієї терори-
стичної роботи, то не тільки добрі сусідські
взаємини між обома державами, але й загаль-
ний мир в Європі будуть сильно zagrożені. Ін-
шими словами — більшовики грозять війною.
Одночасно по більших містах Радянщини відбу-
лися вуличні демонстрації проти Польщі.

БУДЕННИЙ ГРОЗИТЬ ПОЛЬЩІ. Коман-
дант більшовицької кавалерії Буденний напи-
сав в одній газеті, що Польща приготує нову
війну та що взагалі польська воевничість
зростає. Він накликає зміцнити червону армію
для оборони радянської України. З тої нагоди
газета „Комуніст“ пише, що якби Польща хо-
тіла забрати Київ, то втратить Варшаву.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВІЙНУ. Одна литовська
газета помістила розмову свого редактора з
бувшим головою литовського уряду Вальдема-
расом про польсько-радянські взаємини. Валь-
демарас сказав, що вірить у можливість вибуху
війни між Польщею і більшовиками. Вона може
вибухнути навіть тепер. На його думку спра-
ва з генералом Кутеповом є провокацією, бо
влаштували її вороги більшовиків.

ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА ІНДІЇ заго-
строюється з дня на день. Від безкровного опо-
ру прийшло до кривавих боїв з англійською
поліцією і військом по всіх більших містах.
Ганді проголосив явний бунт проти англій-
ського панування, прямуючи до цілковитої не-
залежності Індії. Англійська влада виступає
досить осторожно й арештувала наперед ви-
значніших індійських агітаторів, опісля синів
Ганді а в останньому часі рішилась ув'язнити
самого провідника індійського визвольного ру-
ху. Загально думають, що це арештування буде
товчком до загальної індійської повстання.
Одночасно англійські кораблі везуть нові вій-
ська до Індії, що стане видовищем незвичайних
подій. Весь світ слідкує тепер за змаганнями
могутньої англійської держави з найбагатшою
своєю колонією, що числить поперх 300 міль-
йонів мешканців і хоче бути незалежним го-
сподарем своєї землі.

НОВИНИ.

— Гірські залізничі над Черемошом. Міністер-
ство рільництва приступає, як доносять поль-
ські газети, до будови 110 км. вузких гірських
залізниць над Черемошом до перевозу дерева.
Будова буде коштувати коло 9 міль. зл. і розпоч-
неться в найближшому часі.

— До чого доводять податки? В Лунівцях,
пов. Крем'янець 24 місцевих господарів дістало
листи з домаганням зложити такі і такі гроші в
означеному місці, інакше їх хати підуть з ди-
мом. Листи були підписані „Чорна рука“. Кіль-
кох селян зложило дійсно по 5 зл. і ті гроші
хтось забрав. Справою занялася поліція, яка
засіла коло місця, де мали бути зложені гроші,
й арештувала господаря із сусіднього села Ар-
тима Кривищука. Він каже, що в той спосіб хотів
зібрати гроші на податки.

— Більшовицький замах на папу. Італійські
газети доносять, що більшовики хотіли викона-
ти замах на папу Пія XI. Вислали до церкви св.
Петра три агентки, переодіті за монахині, з ре-
вольверами, які мали сховані в рукавах. Заки
розпочалася папська служба, поліція звернула
на них увагу й арештувала їх.

**Всі українці Волині голосують при виборах
до сойму 18. травня і до сенату 25. травня на українську листу ч.**

18

До сойму голосує лише округа ЛУЦЬК, до сенату ціла ВОЛИНЬ. — Ковельські вибори будуть 13. липня ц. р.

— **Горять волинські села.** Над луцьким повітом перетягнула велика буря з грозами, що викликали в кількох селах пожежі. В Краснім, пов. Дубно згорів з невідомої причини млин. В Погорільцях огонь знищив 5 господарств.

— **Новочасні бандити.** З Лодзі, великого промислового міста в західній Польщі, виїхав тягаровий самохід, навантажений матеріалами вартості 50 тис. зл. На вузькій дорозі під лісом вступило йому дорогу особове авто, з якого вискочили бандити і з револьверами в руках зажадали видачі товарів. Швидко переладували товар на свій самохід, знищили мотор тягарового самоходу і втікли в світ. Поліція не відкрила їх доси.

— **Обікрали суд.** До будинку повітового суду в Стрикові, коло Лодзі вломилася злодія і вкрали велику скриню, в якій знаходилася каса. Скриню винесли за місто і розбили, але знайшли в ній тільки 193 зл. готівкою і 300 зл. в стемплях. Судові акти розкинули по дорозі.

— **Огні.** В Пужниках, пов. Бучач згоріло 13 хат з господарських будинками. Пожежника викликав 6-літній хлопець, бавлячись сірниками коло соломи.

— **Порубав дитину.** В селі Залусках, коло Бидгощі господар Зелінський, розлучений тим, що 4-літня його сестриниця подерла 20-золотий банкнот, порубав її сокирою на дрібні кусники. Злочинця арештовано.

— **Саранча в Румунії.** Деякі сторони Румунії навістила величезна хмара саранчі. Коло села Куючук саранча вкрила простір 200 гектарів і знищила зовсім виниці. З причини наглої холоду саранча схоронилася до лісів і загрожує наддунайську долину. Влада старається відповідними заходами унеможливити дальшу мандрівку саранчі.

ПОМЕРЛИ.

— **О. Іван Волосянський,** парох в Сокалі, вислужений яворівський і сокальський декан, помер 19 квітня ц. р. Покійний був визначним народним діячем, що інтересувався всіми справами свого народу. В. Й. П.

Стихійне нещастя.

В суботу, 26. квітня над скалатським повітом перетягнула страшна градова буря. Після зливної дощу падав цілу годину град завбільшки волоскових орхів і наробив на просторі громад Саджавки, Красна, Гута, Волиця, Крутилів і сусідніх полях величезної шкоди. Буря позривала дахи і повалила старі дерева, а молоді посікла як на довгу січку. Майже всі шиби вибиті. Дві третини засівів пропали цілковито, так що поля треба переорювати і наново обсівати. Місцями град витовк засіви так основно, що годі пізнати, яке то збіжжя було.

Сильно потерпіла садовина. В Краснім і Саджавках, де є великі сади, пропали всі щепи, які люди насадили після гострої торічної зими, коли повимерзала овочева деревина.

Скалатське староство приказало громадським урядам отаксувати шкоди і прислати йому їх спис, щоби могло предложити світ вишшій владі.

ВІДДІЛ ПРАВНОЇ ПОРАДИ.

Веде посол В. Целевич.

Правні постанови в справі домашнього промислу.

У нас дуже часто хтось господарить на кількох чи кільканайцятьох моргах чи десятинах поля, а побіч того займається шевством, чи кравецтвом, чи виносить на продаж до міста вироби з дерева або лози і т. п. Деякі староства вимагають від осіб, що займаються таким домашнім промислом, промислового свідоцтва і промислової карти. На таких, що не мають промислової карти, накладають грошову кару. Такі оплати чи кари, наложені на особи, що займаються домашнім промислом, є протизаконні і населення повинно перед ними боронитися. На основі постанов арт. 2. уст. 17. розпорядку Президента з дня 7. серпня 1927 р. про промислове право домашній промисл не підпадає під постанови промислового закону. Взагалі закон не уважає домашнього промислу промислом тому, що на основі згаданого розпорядку домашній промисл є таке заняття, яке виконується побічно і лише при допомозі осіб, що належать до родини чи домашньої служби. Особа, що займається домашнім промислом, не має обов'язку кому небудь зголошувати про це і до виконання такого домашнього промислу не потрібно ні промислової карти, ні промислового свідоцтва. Колиби староство наклало грошову кару на особу, що займається домашнім про-

мислом — мовляв тому, що вона не має промислової карти — слід домагатися від староства, щоби воно передало цю справу судови. Таке домагання відослати справу до суду треба поставити до 7 днів від хвили доручення рішення староства. Повітовий суд переводить розправу і коли ствердить, що йде про домашній промисл, звільняє покараного від наложеної грошової кари. — Інформація відноситься до всіх українських земель.

Господарські вісти.

Вивіз худоби за границю.

Синдикат торговців худобою в Польщі вивіз минулого року за границю 1 мільон 800 тис. штук худоби вартості 240 мільонів зл. Найбільше, бо 60 прц. з того вивезено з Галичини, решту з інших провінцій. Головним відборцем вивезеної худоби була Чехословаччина, куди пішло поверх 900 тисяч штук. Української організації для збуту худоби на жаль нема, тому весь зиск з вивозу худоби пішов до чужих кишень.

Податкові тягарі.

Податкова шруба в Польщі довела до руїни ремісників, наложивши на них високий оборотовий податок, який перевищує їх платничу спроможність. В малих містах ремісники замикають свої варстати, бо праця їм не оплачується. 350 тисяч ремісників у Польщі знайшлося в безвихідному положенню.

Плекання футрових звірят.

Малоземельні хлібороби в Чехах плекають щораз більше футрові звірята, що вимагають великої опіки, але дуже добре оплачуються. Рільнична комісія, яка звідала годівельників футрових звірят, ствердила, що вони плекають голownie срібні і сині лиси, нурки, шопи, скункси, каракули (вівці), ангорські коти і крилики. Покищо продукують матеріал на розпенок, а не на шкурки. За пару срібних лисів жадають до 60 тисяч чеських корон. В Польщі такий промисл ще не знаний. Першу ферму, що плекає футрові звірята, заложили на Помор'ю. За пару срібних лисів на розпенок жадають 10 тисяч золотих.

ДОПИСИ.

ПОСАДА ХИРІВСЬКА. Поліція в читальні. Другого дня Великодня ц. р. вечером зішлись члени читальні „Просвіти“ до власного, недавно купленого читального будинку на реферат про Тараса Шевченка. Зараз на початку явилася на салі поліція і казала всім розійтися. Поліції пояснили, що всі присутні є членами читальні і тому мають право сходитися на свої реферати. Поліція зажадала спису членів, а один з поліціантів виліз на сцену і зачіпив головою в лямпку, яка впала і розбилася. Стало темно. По наказу поліції почали розходитися. Настав стиск, зойк і плач, бо в темній салі дехто впав на землю, а інші топтали по них. Поліція опустила салю і вийшла на подвір'я, де стояла вже хирівська поліція, готова до розпорядження поліції. Поліція і „стшельци“ відійшли від читального будинку цойно тоді, коли ні на салі, ні на подвір'ї не стало ніодного просвітянина. В неділю, 27. квітня вечером „стшельци“ знову демонстраційно проходилися попри читальняний будинок і віддали з револьверів два стріли. Було бажаним, щоби Українська Парламентарна Репрезентація зацікавилася відносинами Хирівщини і заінтерпелювала про них відповідні власті.

ПІДМИХАЙЛІВЦІ, ПОВІТ РОГАТИН. Свято Шевченка. 30. марта ц. р. святкувала місцева читальня 69-ті роковини смерті народного Кобзаря. Місцевий священик відправив в читальняній домівці поминальну панахиду. Свято розпочав вступним словом Мик. Белегай с. Матвія, реферат про життя Т. Шевченка виголосив Вол. Марків. Читальняний хор під управу голови читальні Стаха Гучки відспівав „Заповіт“ та п'ять пісень. Виголошено три деклямації. На закінчення відіграв діточий аматорський гурток сценічну картину „Тарас Пастушок“. Дохід в квоті 20 зол. вислано на фонд „Учітєся“.

УГНІВ, ПОВ. РАВА РУСЬКА. Провокація. З давніх часів осталися в Угнівській капличка зі статуєю св. Івана. Рік-річно ходить сюди українська церковна процесія. Угнівські мішани в Америці зробили збірку на нову статую, яку тепер закуплено. Місцевий наказний комісар нотар д-р Тшос заборонив поставити нову статую. Треба, мовляв, згоди консерваторського уряду і заслонювався заборонаю староства в Раві Руській. Тимчасом місцеві поляки плянують що іншого. 25. квітня вони пі-

шли до каплички з процесією, щоби забрати капличку у своє посідання, хоч дуже добре знають, що капличка є в посіданні церкви. Хоч від непамятних часів ходила до каплички лише церковна, а ніколи латинська процесія, то комісар не дозволив поставити церкви пам'ятника, „ажеби не било шпелеву крві“, але польській процесії не робив ніяких перешкод. Що з тим буде дальше, не відомо. Мішани українці дуже обурені і дивуються становищу наших „байратників“ у тимчасовому заряді громади, як інж. Дорожинський і другі, яких, як вони заявили на засіданні заряду, „такі маловажні справи“ не цікавлять. Дивуються угнівці також і тому, що перемиский ординаріат від двох літ не рішився обсадити такої важної і відповідальної парохії, якою управляє молодий адміністратор.

ОГОЛОШЕННЯ.

Господарі!

Господарі!

КОСИ і інші господарські знаряддя вже маємо на складі. — Ціни приступні. — Конче потребуємо агентів. — Зарібок певний і добрий. — Жадайте цінники — вишлемо задурно.

Ф-ма „ВОЛОКНО“ відділ сталеве-металевий.
Львів, вул. Замарстинівська 36. 3—4

Плоский годинник

Новий винахід XX. віку

з вічним недостовченням склом
тільки за 5-93 (замість 25)

Висилаємо поштою за післяплатою елегантний нікелевий годинник „Chronometr“. Звичайний хід, на каміннях. Вирегульований до хвилини з гарантією за добрий хід на 8 літ, 2 шт. 11-60, 4 шт. 22-68, 6 шт. 33-60. — Ліпшої якості 7-75, 9-50, 11-50, 15, 18, 21, 25, 35, 40, 45, 51, 60 і 65 зол. На руку з паском 10-50, 14, 17, 20, 25, 30, 35, 40, 50 і 57 зол. З французького нового золота „Plaque d'Or“ нічим не різниться від правдивого золота 14%, карат. 15-50, 2 шт. 30, 3 шт. 44 зол; ручні з паском ліпшої якості 20-25, 37, 45, 55, 65. Столові будильники 15, 17 і 20, ліпшої якості 25, 30 і 40 зол. Ланцюжки з нового золота по 2-15, 3, 3-75, 4-85 і 6 зол. Належитість за пересилку і опакування платити купуючий. Фабричний склад женецьких годинників

„MONTRE“ Warszawa Sienna 27. Tel. 43087.

Наша фірма існує від року 1900. Нагороджена багатьма золотими медалями і хрестами. В довід доброї якості наших годинників одержуємо тисячі листів з подяками. З причини браку місця містимо деякі: (Ч. 4310). За присланий годинник дуже дякую, ходить до хвилини і на вид дуже гарний. Я дуже здивований, що ходить ліпше від „Омеги“, котрий спішить, або спізнє. Годинник одержаний від Вас ходить точно, прошу о ласкаве прислання мені можливо в короткому часі ще два годинники. По одержанню замовлю більшу скількість для цілого бора. Іван Калужинський, Люблін. (Ч. 3455). Вп. П. Прошу вілчиво прислати ще один годинник з фр. нового золота. При тій нагоді маємо честь подякувати за 3 одержані годинники, з котрих ми дуже вдоволени. На днях вишлемо замовлення на кілька годинників для Т-ва Молоді в Годубнику. Стан. Борович, Презес Т-ва Рільництва в Кутні. БРИТВИ з англ. стали 5-50, 7, 8-50, 10, 12, 15, 20 зол. МАШИНКИ до волосся з запасними гребіннями 8-50, 10-50, 12, 15, 18 і 25 зол.

ГОДИННИК з американського нового золота „Амер. d'or“

Нічим не різниться від правдивого золота 14 кар. тільки за 8-75 зол. Увага: годинники наші не мають нічого вспільного з годинниками інших реклям. Висилаємо поштою за післяплатою елегантний годинник. Хід звичайний на каміннях. Вирегульований до хвилини з гарантією за добрий хід на 8 літ, 2 шт. 17 зол., 4 шт. 32-50, 6 шт. 47-50. Ліпшої якості 11-50, 15, 18, 21, 25, 35 зол. На руку з паском нікелевий 14, 17, 20, 25, 30, 35, 40, 50 і 57 зол. Критий Ankier з трома америк. копертами зол. 16-75, 19, 22, 26, 30, 35, ручний з паском ліпшої якості 20, 25, 37, 45, 55, 65. Столові будильники 15, 17 і 20, ліпшої якості 25, 30 і 40 зол. Ланцюжки з нового золота по 2-15, 3, 3-75, 4-85 і 6 зол. Годинники РЕКЛЯМОВІ кишеньві марки „Chronometr“ НКЛЕВІ по ціні 5-87, 2 шт. 11-60, 3 шт. 17-20, 5 шт. 28-50, 7 шт. 39-50, 10 шт. 55-85. Належитість за пересилку і опакування платити купуючий.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД ЖЕНЕЦЬКИХ ГОДИННИКІВ
JÓZEF JAKUBOWICZ, Warszawa, Sienna 27,
ODDZIAŁ 3.

Багато листів з подяками. З браку місця поміщуємо декотрі. — В. П. Якубович, отсим замовляю годинник з ам. золота. Це вже третій годинник, з попередніх есім дуже вдоволений. Федір Блават, управитель школи Клояна. — Добрий годинник купши у знаний у всіх сторонах краю фабриці J. Jakubowicz, Warszawa 3. — Витяти! — Заховати! — Поручати!